

reflexion

Förstahandsval vid högt blodtryck skiftar

»Även patienter som behandlas med ARB kan drabbas av angioödem ... men denna risk är mycket lägre än med ACE-hämmare.«

I detta nummer finns en genomgång av fall av ACE-hämmarutlösta angioödem (se sidan 758). Sådana är lyckligtvis ovanliga, men med tanke på att det är en allvarlig och i vissa fall dödlig biverkning kan det finnas anledning att ifrågasätta ACE-hämmarnas plats som ett av fyra rekommenderade förstahandsmedel vid hypertoni-behandling. För mindre än 10 år sedan var de två förstahandsvalen vid detta tillstånd tiazider och betablockerare. Vid otillräcklig effekt rekommenderades en kombination av dessa medel. Detta är numera en kombination som man helst undviker på grund av risken för ogynnsam metabol påverkan. Betablockerare har också förlorat sin plats bland förstahandsmedlen för blodtryckssänkning i svenska rekommendationer, då de har något sämre strokeförebyggande effekt än övriga vanliga blodtryckssänkande medel.

Klassen angiotensinreceptorblockerare (ARB) har sedan det första patientet på dessa gått ut blivit ett ur kostnadssynpunkt närmast likvärdigt alternativ till ACE-hämmare. De stora studier som gjorts tyder på en likvärdig kardiovaskulär skyddseffekt, men lägre förekomst av biverkningar, framför allt rethosta som ungefär var tionde ACE-hämmarbehandlad patient drabbas av. Även patienter som behandlas med ARB kan drabbas av angioödem (liksom patienter som inte har några läkemedel alls kan få det) men denna risk är mycket lägre än med ACE-hämmare.

I medicin är inget statistiskt. Som jag ser det bör det numera vara tiazider, ARB och kalciumblockerare som är rekommenderade förstahandsmedel vid högt blodtryck.

Jan Östergren
medicinsk huvudredaktör
jan.ostergren@lakartidningen.se

Foto: Johan Persson

Angioödem med högt andningshinder är en livshotande biverkning av vissa vasoaktiva läkemedel. Risken är störst vid behandling med ACE-hämmare. **KLINIK OCH VETENSKAP** Sidan 758

reflexion

727 Förstahandsval vid högt blodtryck skiftar *Jan Östergren*

signerat

731 Mycket på gång inom forskningen! *Eva Engström*

It debatt

732 Nej till »undvikbar slutenvård« som prestationsersättning *Rickard Ljung*

733 Apropå! Delföreningars rätt att driva egna bolag Privatläkarna behöver sitt servicebolag *Christer Sjödin*

Replik: Påverkansarbete genom bolag inte lämpligt *Marie Wedin, Håkan Wittgren*

Apropå! Okänd försäkring TLV: Lösning kräver lagstiftning *Inger Erlandsson*

aktuellt

734 Läkemedel hot mot miljön

736 LIF hoppas på miljöhänsyn vid läkemedelssubvention

737 Läkarförbundet ser över miljöprofileringen

738 Narkosläkaren anmäler barnsjukhuset

739 Skyddsombud på akuten i Lund slår larm

740 Lägre ersättning för drift av S:t Görans oroar läkarföreningar

Lokaltidning klandras för skrivelser om journalinlägg

741 Patienter som får träffa läkare mest nöjda med sin vårdcentral

medicinsk kommentar

742 Prispressade läkemedel utan miljöhänsyn kan stå oss dyrt. Sverige föreslår skärpning av internationella regler för att minska utsläpp *Björn Fagerberg, D G Joakim Larsson, Bertil Hagström*

744 Kartläggning av skyddsfaktorer vid typ 1-diabetes har börjat. Vissa patienter tycks skyddade mot sena komplikationer

Läkemedel som läcker ut vid tillverkning gör människor sjuka i Indien, men det finns inga lagar som reglerar detta. Sverige vill ändra på det, men då måste vi ha EU med oss.

Special om läkemedel och miljö, sidorna 734, 742, 750 och 762

Foto: Nicklas Wijckmark/Azote

tioner – flera studier pågår *Valeriya Lyssenko, Peter M Nilsson*

nya rön

746 Screening för livmoderhalscancer genom cellprov räddar liv på flera sätt
Bengt Andrae, Pär Sparén

Äggceller nybildas under livets gång
Anders Hansen

747 Ingen bröstsmärta vid fyra av tio hjärtinfarkter hos kvinnor
Anders Hansen

Restriktiv vätsketerapi vid tarmkirurgi gav mindre komplikationer
Mirna Abraham Nordling

748 Ingen effekt av diabetesvaccin
Anders Hansen

Elektrisk stimulering av entorinala kortext förbättrade det spatiala minnet
Anders Hansen

Y-kromosomen försvinner inte med evolutionen
Anders Hansen

Klinik och vetenskap

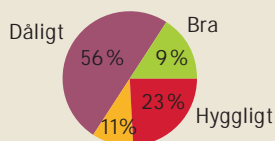
750 Klinisk översikt Utsläpp från läkemedelsindustri påverkar miljön. Antibiotika utsläpp riskerar också vår egen hälsa
D G Joakim Larsson

754 Klinisk översikt Transfusion av äldre blodprodukter kan utgöra en risk. Kunskapsläget om lagring och transfusionsrelaterade skador är oklart
Fredrik Tornqvist, Kerstin E Ivarsson, Maria Dahlström Fransson, Anne-Christine Schmidt-Melbye, Lars Algotsson, Ulf Schött

758 Originalstudie Högt luftvägshinder orsakat av ACE-hämmarutlöst angioödem. Livshotande och underrapporterad biverkning
Tobias Kongstad, Gunilla Islander

webbfrågan:

Hur fungerar dagens äldrevård, enligt dina egna erfarenheter?

Vet ej/Har ingen erfarenhet

244 hade svarat den 30 mars kl 11.00.

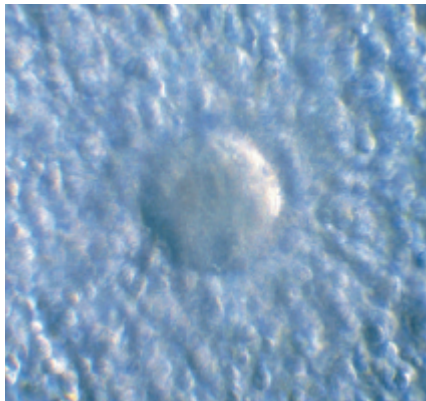

Foto: SPL/IBL

NYA RÖN Den medicinska »sanningen« att de äggceller som en kvinna föds med är de hon har under hela livet tycks felaktig. Sidan 746

debatt och brev

762 Läkemedel och miljö i praktiken Vad kan landsting och regioner göra?
Charlotta Brask, Johanna Borgendahl, Åke Wennmalm, Siv Martini

764 Socialstyrelsen svarar om ST-prövning: Förslaget ska ge kortare handläggningstider för ST-läkarna
Pernilla Ek, Anders Printz

kultur

765 Vacker handstil – utan händer
Jan Lagergren

766 lediga tjänster

768 platsannonser

781 meddelanden

782 information från läkarförbundet

endast på webben

Fler artiklar på Lakartidningen.se

Rättelse

I artikeln »Ögonscreening på BB är effektiv«, som publicerades i Läkartidningen 2012;109(13):694-7, blev det fel i ett namn på sidan 697. Det rätta namnet ska vara Klara Thiringer.

Läkartidningen tar påsklov. Nästa nummer utkommer den 18 april.

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
Webb: Lakartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Tf medicinsk redaktionschef
Anne Brynolf 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren, med dr (allmänmedicin)
Lena Marions, docent (obstetrik/gynekologi och pediatrik)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Karedell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Jarl Holmén (medicinsk terminologi, korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövttrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pre@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 42 300 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

organ för **Sveriges läkarförbund grundad 1904**

